

Київський національний торговельно-економічний
університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Бібліотека

В її імені - барви України

Рекомендаційний список літератури до
150-річчя від дня народження
Лесі Українки

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вінниця 2021

*«...Ні! Я жива, я буду вічно жити
Я в серці маю те, що не вмирає...»*

Л. Українка

Леся Українка — без перебільшення одна із найвизначніших постатей в історії української літератури. Її ставлять в один ряд із геніальними Тарасом Шевченком та Іваном Франком. Довкола життя видатної письменниці завжди було багато міфів. Та й не безпідставно — цьому сприяли складні стосунки з матір'ю, життєві перипетії, трагічне кохання і хвороби, які супроводжували тендітну Лесю Українку чи не все життя.

Завдяки її творчості українська література зайняла одну з найвищих позицій у світовій культурі, а про українців і Україну заговорили у всьому світі.

Леся Українка різко розсунула традиційні жанри української літератури. З-під її пера вийшли блискучі твори епічного характеру, приголомшливі драматичні творіння, яскраві прозові роботи, в тому числі публіцистика. І це крім поезії. У 19-річному віці вона самостійно склала для своїх сестер підручник «Стародавня історія східних народів» українською мовою.

Основна тема творчості Лесі Українки - це національно-визвольна боротьба українського народу, впевненість у перемозі в цій боротьбі.

Основними джерелами творчості Лесі Українки стали її власні переживання.

Крім романтизму, Леся Українка створила чимало шедеврів в інших літературних напрямках. Так, декадентство характерно для «Блакитної троянди»; реалізм - для «Єдиний син», «Над морем», «Приязнь», естетизм («поезія чистої краси») - для одного з найгеніальніших творів письменниці - драми-феєрії «Лісова пісня».

Леся Українка однією з перших стала поєднувати у своїй творчості кращі традиції української літератури з досягненнями сучасної європейської поезії.

Створюючи драми в стилі античності і Середньовіччя, письменниця тим самим прилучала свій народ до скарбів світової культури.

Леся Українка стала найбільшим збирачем українського фольклору, зберігши його для нащадків, знала близько 500 народних пісень, написала роботу по фольклористиці «Купала на Волині».

Леся Українка переклала українською мовою Гейне, Байрона, Гомера, Данте, Шекспіра, поезію Стародавнього Єгипту, гімни «Рігведи» та ін.

На Байковому кладовищі в Києві Лесі Українці встановлено пам'ятник. Також пам'ятники Лесі Українці встановлені в Торонто (Канада), Москві, Грузії (Телаві), Баку, Балаклаві (Крим).

Іменем Лесі Українки названі: бульвар і площа в Києві, вулиці в Москві, Луцьку, Тбілісі, Мінську, Львові, Одесі, Рівному, Харкові, Батумі, Бресті, Полтаві, Ялті, Сімферополі, Євпаторії, Севастополі, Іркутську, Сочі, Житомирі, Чернівцях, Сумах, Вінниці, Ковелі, Черкасах, Горлівці, Кременчуці, Гадячі, Мелітополі, Копейську, Прип'яті.

На честь великої української письменниці також названі:

- бібліотека №268 ім. Л. Українки в Москві;
- Східноєвропейський національний університет у Луцьку;
- Національний академічний театр російської драми в Києві;
- музично-драматичний театр у Дніпродзержинську;
- швейна фабрика в Черкасах.
- Музеї Лесі Українки відкриті в Києві, Новограді-Волинському, Колодяжному (музей-садиба Лесі Українки), в Ялті, Грузії.

На честь Лесі Українки в Україні випущені срібна монета і банкнота із зображенням письменниці номіналом 200 гривень.

На честь Українки випущений ряд поштових марок

В Україні присуджується літературна премія імені Лесі Українки - одна з найпрестижніших.

Деякі твори Лесі Українки були екранізовані:

- 1961 - «Лісова пісня» (фільм, 1961);
- 1976 - «Лісова пісня» (мультфільм);
- 1981 - «Лісова пісня. Мавка»(фільм);
- 1986 - «Спокуса Дон Жуана».

1. **Авраменко О. М.** Українська мова та література : довідник. Завдання в тестовій формі. Ч.1 / О. М. Авраменко, М. Б. Блажко. – 7-ме вид., допов. – Київ : Грамота, 2017. – 568 с.
2. **Бичко А. К.** Леся Українка. Світоглядно- філософський погляд / А. К. Бичко. - К. : Український Центр духовної культури, 2000. - 185 с.: фото. - (Духовні скарби України).
3. **Білоус П.** "Досвітні огні" Лесі Українки / П. Білоус // Укр. мова та літ. - 2001. - № 6. - С. 4-5.
4. **Біографія.** Леся Українка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/lesaukraienka1617/biografia>. – Назва з екрана.
5. **Борисова О. В.** Про перспективи розвитку деяких видів туризму на Гадяччині / О. В. Борисова // Економіка & держава. – 2015. – № 10. – С.74-76.
6. **Данишенко О.** Українки, яких знає світ / О. Данишенко // Казна України. – 2016. – № 2. – С. 45-49.
7. **Диба А.** Сподвижники: Леся Українка у колі соціал-демократів / А. Диба. - К. : Основні цінності, 2003. - 174 с.: фотоіл. - (Серія "Спадщина"). Костенко А. І. Леся Українка / А. І. Костенко ; упоряд. В. П. Сичевський. - К. : А.С.К., 2006. - 511с., [16] арк. фотоіл.: фотоіл. - (Серія "Життя видатних людей").
8. **Зборовська Н.** Моя Леся Українка / Н. Зборовська. - Т. : Джура, 2002. - 228 с.
9. **Іщук-Пазуняк Н.** Леся Українка: ідея свободи України у спектрі світової цивілізації : розвідки і доповіді / Н. Іщук-Пазуняк. - К. : Видавництво ім. Олени Теліги, 2008. - 432 с.
10. **Кармазіна М. С.** Леся Українка / М. С. Кармазіна. - К. : Видавничий дім "Альтернативи", 2003. - 416 с. - (Особистість і доба).
11. **Карпенко О.** Леся Українка: на пагорбах Грузії / О. Карпенко // Дзеркало тижня. – 2015. – 21 лют. – С.16.
12. **Конашевич С.** Ломикамінь у прямому значенні: доля Кримського музею Лесі Українки / С. Конашевич // Пам'ятки України: національна спадщина. – 2019. – № 4-6. – С. 109-114.
13. **Костриця М. Ю.** "Я в серці маю те, що не вмирає..." Леся Українка / М. Костриця ; Житомир. наук.-краєзн. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. краєзн. музей, Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. - Житомир : М. Г. Косенко. - 2012. - 63 с. : іл. - (Краєзнавча серія "Уславлені імена Житомирщини" ; вип. 3).
14. **Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка)** : біогр. матеріали, спогади, іконографія / авт. проекту та відп. ред. Тамара Скрипка ; Укр. вільна акад. наук у США. - Київ ; Нью-Йорк : Темпора, [2004] . - Кн. 2. - 2015. - 535 с. : фот.
15. **Леся Українка** в воспоминаниях современников / под ред. В.В. Григоренко и др. – М. : Художественная литература, 1971. – 510 с.
16. **Леся Українка.** Геніальна дочка українського народу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/showbiz/culture/4069052-lesia-ukrainka-henialna-dochka-ukrainskoho-narodu>. – Назва з екрана.

17. **Леся Українка**: у пошуках жіночого щастя // Вінничанка. – 2013. – № 4. – С. 26-27.
18. **Леся Українка** в діаспорному літературознавстві. Німецько-українські зв'язки : зб. наук. пр. за матеріалами XI Міжнар. наук. конф. в Мюнхені (4.04. - 7.04.2019) / Нім.-укр. наук. об-ня ім. Юрія Бойка-Блохина, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Мюнхен–Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], [201-] . - Т. 11 / [уклад. і заг. ред.: Д. Блохин, М. Моклиця ; редкол.: С. Кочерга та ін.]. - 2019. - 363 с. : фот.
19. **Леся Українка** і сучасність : зб. наук. пр. / [упоряд. Н. Г. Сташенко ; редкол.: М. Г. Жулинський та ін.] ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2003 . - Т. 6. - 2010. - 709 с. : кольор. іл., фотогр.
20. **Леся Українка** і національна ідея : зб. наук. пр. / ред. Я. Поліщук, А. Криловець. - К. : Вид-во ім. Олени Теліги, 1997. - 125 с.
21. **Леся Українка** та родина Косачів в контексті української культури : тези та матеріали Всеукр. наук.- практич. конф., 24-25 лют. 1996 р. с. Колодяжне на Волині / Волинський краєзнавчий музей, Літературно- меморіальний музей Лесі Українки в Колодяжному ; ред. А. М. Силук. - Луцьк : Ініціал, 1996. – 42 с.
22. **Леся Українка**. Волинські сюжети] : іст.-краєзн. нариси / [А.П. Антонюк та ін. ; упорядкув. : Н. Ю. Пушкар, В. М. Комзюк] ; Волин. краєзн. музей, Літ.-мемор. музей Лесі Українки в с. Колодяжне Ковел. р-ну. - Луцьк : Волинські старожитності, 2012. - 251 с. : фотогр.
23. **Леся Українка**. Життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях : альбом / авт.-упоряд. М. В. Гуць, Н. Л. Россошинська ; вступ.ст. О. Гончар. - К. : Радянська школа, 1979. - 280 с.: іл.
24. **Леся Українка**. Сюжети з життя в ілюстраціях і документах : фотокнига / авт.-упоряд. Н. Чіп, І. Веремєєва ; авт. вступ. ст. І. Драч. - К. : Спалах, 2001. - 168 с.: іл.
25. **Леся Українка**: доля, культура, епоха : зб. ст. і матеріалів / [редкол.: Жулинський М. Г. та ін.] ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, НДІ Лесі Українки, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. - Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010 . - Вип. 1, - 2010. - 206, [24] с. : фотогр.
26. **Михайлова Н.** Дух і мандри України / Н. Михайлова // Міжнародний туризм. – 2019. – № 1. – С. 106-109.
27. **Мірошніченко Л.** Леся Українка. Життя і тексти / Л. Мірошніченко ; [передм. М. Коцюбинської] ; Нац. акад. наук України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. - К. : Смолоскип, 2011. - 264 с. : іл.
28. **Народжені Україною** : меморіальний альманах у двох томах. Т. 2. Л-Я / [авт.: В. Абліцов, Н. Асєєва, В. Баровський, В. Бекетова, Н. Белічко, Н. Бенч, О. Бенч, М. Бичек, С. Білоконь, Л. Бойко, О. Бойко, О. Бонь, В. Борисевич, О. Брайчевська, О. Бугаєва, Л. Гутник, В. Даниленко та ін.] ; гол. ред. О. Онопрієнко. – Київ : ЄВРОІМІДЖ, 2002. – 787 с. : іл. – (Золоті імена України).

29. **Непокупний А.** Ризька адреса Лесі Українки / А. Непокупний // Вісник Національної академії наук України. – 2006. – №1. – С.75-82.
30. **Никонець А.** Без надії сподіваюсь... : [літ.-муз. композиція до дня народж. Л. Українки] / А. Никонець // Все для вчителя. - 2002. - № 4. - С. 31-34.
31. **Огородник І. В.** Історія філософської думки в Україні = Курс лекцій : навч. посіб. / І. В. Огородник, В. В. Огородник. – К. : Знання, 1999. – 543с.
32. **Одарченко П.** Леся Українка : розвідки різних років / П. Одарченко. - К. : Вид-во М. П. Коць, 1994. - 239 с. - (Українознавство діаспори).
33. **Одарченко П.** Леся Українка : розвідки різних років / П. Одарченко. - Київ : Вид-во М.П.Коць, 1994. - 240 с.
34. **Олена Пчілка, Леся Українка і родина Косачів в історії української та світової культури** : наук. зб. : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 170-річчю від дня народж. Олени Пчілки та 70-річчю з часу створення Колодяжнен. літ.-мемор. музею Лесі Українки, м. Луцьк - с. Колодяжне, 25-26 черв. 2019 р. / [упоряд.: Є. Ковальчук та ін.] ; Волин. облрада [та ін.]. - Луцьк : [б. в.], 2019. - 126 с. : іл.
35. **Ольшевський І. Е.** Леся Українка. Містика імені й долі / І. Е. Ольшевський. - Луцьк : Терен, 2004. - 68 с.
36. **Пам'ятна монета "До 150-річчя від дня народження Лесі Українки"** [Електронний ресурс] // Національний банк України. - Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/pamyatna-moneta-do-150-richchya-vid-dnya-narodjennya-lesi-ukrayinki-vvoditsya-v-obig-z-21-sichnya-2021-roku>. – Назва з екрана.
37. **Панасенко Т. М.** Леся Українка / Т. М. Панасенко. - Х. : Фоліо, 2009. - 123 с. - (Серія "Знамениті українці").
38. **Панасенко Т. М.** Леся Українка / Т. Панасенко. - Х. : Фоліо, 2013. - 122 с.
39. **Присяжнюк Н.** Жінки-берегині на карті Вінниці / Н. Присяжнюк // Вінничанка. – 2014. – № 2. – С. 20.
40. **Про відзначення 150-річчя від дня народження Лесі Українки** [Електронний ресурс] : указ Президента України №32/2021 від 29 січ. 2021 р. // Президент України Володимир Зеленський. Офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/322021-36405>. – Назва з екрана.
41. **Пустова Ф. Д.** Леся Українка про об'єктивне та суб'єктивне в ліриці / Ф. Д. Пустова // Українське літературознавство : респ. міжвід. зб. / відп. ред. Ф. М. Неборячок. - Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1972. - Вип. 16. - С. 34-38.
42. **Родина Косачів і Поділля. Літературно-краєзнавче дослідження** [Електронний ресурс] // ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. - Режим доступу: <http://davio.gov.ua/pub/book/rk.pdf>. – Назва з екрана.
43. **Славинський М.** Морозиво з ожиною / М. Славинський // Віче. – 2013. – №15. – С. 64-65.
44. **Сто великих українцев.** – 2-е изд., исправ. и доп. – М., К. : Вече, Орфей, 2002. – 592 с. – (100 великих). У тіні Лесиної слави // Урядовий кур'єр. – 2015. – 31 січ. – С. 9.

45. **Українка Л.** Избранное / Л. Українка. – пер. с укр. – Москва : Художественная литература, 1971. – 776 с.
46. **Українка Л.** Лесная песня : Лирика и драматические произведения / Л. Українка. – пер. с укр. – Москва : Художественная литература, 1988. – 399 с. – (Классики и современники).
47. **Українка Л.** Предрасветные огни : Лирика / Л. Українка. – пер. с укр. – Москва : Художественная литература, 1988. – 240 с.
48. **Українка Л.** Твори в чотирьох томах. Т. 3. Драматичні твори / Л. Українка. – Київ : Дніпро, 1982. – 432 с.
49. **Українка Л.** Драматичні твори / Л. Українка. – Київ : Мистецтво, 2008. – 384 с.
50. **Українка Л.** Думи і мрії / Л. Українка. - Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. – 320 с.
51. **Українка Л.** Листи. 1876-1897 / Л. Українка. – Київ : Комора, 2016. – 512 с.
52. **Українка Л.** Лісова пісня / Л. Українка. – Київ : VIVAT, 2017. – 144 с.
53. **Українка Л.** Незабутні шедеври: поезія, драматургія / Л. Українка. – Донецьк : БАО, 2011. – 304 с.
54. **Українка Л.** Твори / Л. Українка. - Харків : Книгоспілка1924. - Т. 2 : Поеми й переклади. - 1924. - 391 с.
55. **Фісюк С.** Вона в віки майбутні йти повинна : [свято до дня народж. Лесі Українки] / С. Фісюк // Розкажіть онуку. - 2002. - № 3. - С. 41-43.
56. **Чорномор В.** Леся Українка в сонячних купелях Балаклави : [дослідження, нариси, вірші] / Володимир Чорномор. - Севастополь : Просвіта, 2013. - 64 с. : іл.
57. **Шаров І. Ф.** 100 видатних імен України / І. Ф. Шаров. – Київ : Альтернатива, 1999. – 496 с.
58. **Яросевич Л. В.** Леся Українка і музика / Л. Ярославич. - К. : Музична Україна, 1978. - 125, [14] с. : фотоіл.

